

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

18867
GK-134

Sayı : 81383796 - 744/ **2244**
Konu : 7/18867 Sayılı Soru Önergesi

10. /07/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 18/03/2013 tarih ve 43452547 - 113625 sayılı yazınız.

Mersin Milletvekili Sayın Ali ÖZ tarafından yazılı olarak cevaplanması isteğiyle Avrupa Birliği Bakanı ve Başmüzakereci Sayın Egemen BAĞIŞ'a yöneltilen 7/18867 sayılı Yazılı Soru Önergesi ile ilgili cevap metni ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Egemen BAĞIŞ
Avrupa Birliği Bakanı

Eki : Cevap metni (5 sayfa)

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

Mersin Milletvekili Sayın Ali ÖZ'ün Avrupa Birliği Bakanı ve Başmüzakereci Sayın Egemen BAĞIŞ'a yönelttiği 7/18867 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap metni:

1. AB bize şartlar konusunda diğer aday ülkelerden farklı olarak hangi alanlarda dayatma yapmaktadır? Sağlık, eğitim, güvenlik ve seçim sistemimizle ilgili önerileri var mıdır?

Bir aday ülkenin, Avrupa Birliği'ne tam üye olabilmesi için ilk olarak katılım müzakerelerini tamamlaması gerekmektedir. Katılım müzakereleri sürecinde, aday ülkenin AB müktesebatını ne kadar sürede ve hangi düzenleme ile kabul edip yürürlüğe koyacağı ve uygulamayı ne şekilde yapacağı belirlenmektedir. Müzakereler, Müzakere Çerçeve Belgesi kapsamında, 35 fasıl üzerinden yürütülmektedir ve aday ülke vatandaşlarının hayatını ilgilendiren hemen hemen her alanı içermektedir.¹ Ülkemiz de bir aday ülke olarak bu standartların gereğini yerine getirmektedir.

Bununla birlikte, Türkiye müzakere sürecinde diğer aday ülkelerden farklı olarak birtakım siyasi güçlüklerle karşılaşmaktadır. Şu ana kadar 14 fasıl müzakerelere açılmış, bir tanesi geçici olarak kapatılmıştır. Açılmayan 20 fasıldan 16'sı AB Konseyi veya bazı üye ülkelerin siyasi nitelikli engellemeleri nedeniyle bloke edilmiş durumdadır.

Ancak, reformlar ve teknik uyum süreci, siyasi engellemelerden bağımsız olarak ilerlemektedir. Bu süreçte atılan her adımın, vatandaşlarımızın refah ve yaşam standartlarını yükseltmek açısından faydalı olup olmadığının muhasebesi yapılarak hareket edilmektedir.

2. Türkiye'nin Irak, Suriye, Kıbrıs, Türkmenler ve Türk Dünyası politikaları, AB tarafından nasıl karşılanmaktadır? Üyeliğe yaklaşıyor mu? Uzaklaşıyor mu?

Ülkemiz, kendi menfaatleri doğrultusunda, bölgesel ve uluslararası arenada aktif, çok yönlü çok boyutlu bir dış politika takip etmektedir. Avrupa ve Amerika'dan Avrasya'ya, Balkanlardan Ortadoğu'ya kadar geliştirdiğimiz siyasi, ekonomik ve kültürel ilişkiler, Türkiye Cumhuriyetini uluslararası siyasetin etkin bir aktörü haline getirmiştir.

Türkiye'nin izlediği dış politikanın merkezinde Türkiye ve Türkiye'nin menfaatleri bulunmaktadır. Türkiye'nin çok yönlü dış politikası sayesinde uluslararası itibarı arttıkça etki kapasitesi genişlemekte ve ülkemiz, uluslararası arenada çok daha sağlam temeller üzerine oturmuş ve Türkiye'nin çıkarlarına hizmet eden ilişkiler geliştirmektedir. Avrupa Birliği üyeliği için yürüttüğümüz müzakere süreci de bu çok yönlü dış politikanın önemli uygulama

¹ Bu fasıllar şunlardır: Malların Serbest Dolaşımı, İşçilerin Serbest Dolaşımı, İş Kurma Hakkı ve Hizmet Sunumu Serbestisi, Sermayenin Serbest Dolaşımı, Kamu Alımları, Şirketler Hukuku, Fikri Mülkiyet Hukuku, Rekabet Politikası, Mali Hizmetler, Bilgi Toplumu ve Medya, Tarım ve Kırsal Kalkınma, Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı, Balıkçılık, Taşımacılık Politikası, Enerji, Vergilendirme, Ekonomik ve Parasal Politika, İstatistik, Sosyal Politika ve İstihdam, İşletme ve Sanayi Politikası, Trans-Avrupa Şebekeleri, Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu, Yargı ve Temel Haklar, Adalet, Özgürlük ve Güvenlik, Bilim ve Araştırma, Eğitim ve Kültür, Çevre, Tüketicinin ve Sağlığın Korunması, Gümrük Birliği, Dış İlişkiler, Dış Güvenlik ve Savunma Politikaları, Mali Kontrol, Mali ve Bütçesel Hükümler, Kurumlar, Diğer

**T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI**

alanlarından birisidir. Türkiye'nin uluslararası başarısı, AB ile ilişkilerimizde Türkiye'ye zemin kazandırmaktadır.

Ortadoğu'da sulh ve sükûnetin gerçek anlamda ve kalıcı olarak tesis edilmesi için Türkiye, demokratik siyasi sistemi ve bölge ülkeleri ile yıllara dayanan ortak geçmişiyle önemli bir aktördür. Türkiye, Orta Doğu'da yapıcı bir rol oynamakta, bölgede kalıcı barış ve istikrarın tesisi amacıyla her türlü katkıyı yapmaktadır. Türkiye'nin Orta Doğu ile tarihi, sosyal ve kültürel bağlarının, AB'nin ortak dış ve güvenlik politikasına olumlu yönde etkisi olacağı değerlendirilmektedir.

Dış politikada, Türkiye'nin kazandığı başarılar, siyasi diyalog kapsamında AB ülkelerindeki muhataplarımıza en iyi şekilde anlatılmaktadır. Türkiye'nin artan uluslararası itibarı ve yumuşak gücünü akıl süzgecinden geçirme becerisi gösteren AB üye ülkelerinin sayısı arttığı takdirde, ülkemiz daha hızlı bir şekilde AB üyeliğine yaklaşacaktır.

Avrupa Birliği tarafından hazırlanan 2012 Türkiye İlerleme Raporunda, Kuzey Afrika, Orta Doğu, Batı Balkanlar, Afganistan/Pakistan ve Güney Kafkasya gibi AB'nin ve Türkiye'nin ortak menfaat alanına giren bölgelere ilişkin dış politika konularının ülkemizle düzenli olarak görüşüldüğü belirtilmiştir. Söz konusu raporda, Türkiye'nin, komşusu olduğu geniş coğrafyada giderek daha etkin olan, önde gelen bir bölgesel aktör olduğu ifade edilerek Türk dış politikasının AB ilişkilerimize olumlu yansıdığı AB tarafından teyit edilmiştir.

3. Türkiye'nin adalet ve yargı sistemi, fikir özgürlüğü, bireysel hak ve özgürlüklerdeki tutumuyla birliğe üye olabileceğini düşünüyor musunuz?

Avrupa Birliği'ne (AB) katılım süreci, Cumhuriyetimizin ilanından sonraki en önemli çağdaşlaşma projesidir. 1959 yılında yola çıkılan AB sürecinde 2005 yılında müzakerelerin başlatılmasını Hükümetimiz sağlamıştır. Avrupa Birliği, Cumhuriyetimizin demokratikleşme ve çağdaşlaşma idealleri açısından yarım asır boyunca Türkiye'ye önemli bir perspektif sağlamış, ülkemizin muasır medeniyet yolculuğu Avrupa Birliği'ne entegrasyon süreciyle yönünü belirlemiştir.

Bu anlayış çerçevesinde Hükümet olarak göreve geldiğimiz ilk günden itibaren bu perspektifi her zaman canlı tuttuk ve AB standartlarını yakalamak için kararlı bir reform süreci yürüttük. Müzakere sürecinde karşısına çıkarılan engellere rağmen, Türkiye, demokratik standartları hayata geçirdiğimiz reformlarla her geçen gün daha ileri bir seviyeye ulaşmış, aynı zamanda Avrupa'nın en hızlı büyüyen ekonomisi olmuştur. Nitekim göreve başladığım 2009 Ocak ayından itibaren AB müktesebatına uyum çerçevesinde, toplam 555 düzenleme yürürlüğe girmiştir. Bu sayı sadece 2012 yılı için, 130'dur. Ayrıca ilk Ulusal Programın yayımlandığı 2001 yılından bu yana toplam 1917 adet mevzuat metninin AB'ye uyum kapsamında yürürlüğe girdiği ve Türkiye'nin adeta bir sessiz devrim yaşayarak çehresini değiştirdiği göz önünde bulundurulursa, Hükümetimizin reform sürecine ve Avrupa Birliği'ne üyeliğe ilişkin kararlılığı daha net ortaya çıkmaktadır.

**T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI**

Temel gayemiz, AB sürecinin yarattığı ivme sayesinde her alanda çağdaş standartlara ulaşmak ve vatandaşlarımızın temel hak ve özgürlüklerini daha da geliştirmek olmuştur. Bu anlayıştan hareketle bir yandan yoğun siyasi ve diplomatik temaslar yoluyla müzakere sürecindeki siyasi engellerin aşılmasına çalışmakta, diğer yandan da kararlılıkla reform sürecini devam ettirmekteyiz.

Tüm siyasi blokalara rağmen reform sürecini ısrarla devam ettiren Hükümetimiz Avrupa'nın en reformcu Hükümeti olmuştur. Bu sayededir ki, AB ülkeleri krizle boğuşurken ülkemiz tarihinin en demokratik, en müreffeh, en çağdaş, en şeffaf dönemini yaşamaktadır.

AB üyelik hedefi doğrultusunda ve Türk vatandaşlarının hak ettiği çağdaş standartlarda yaşaması amacıyla siyasi reformlarına önümüzdeki dönemde de devam edecektir.

Yargının hızlandırılması, yargının etkinliğinin ve şeffaflığının artırılması, adil yargılanma hakkının güçlendirilmesi, sivil-asker ilişkilerinin demokratik standartlarda ele alınması, işkence ve kötü muameleyle mücadele ve temel hak ve hürriyetlerin güçlendirilmesi noktasında tarihi adımları attık, atmaya da devam edeceğiz. Ayrıca, siyasete katılımın önündeki engellerin kaldırılması, vatandaşlarımızın ayrıma tabi tutulmadan kamu hizmetlerine ve adalete erişiminin tam olarak sağlanması, kolluk kuvvetlerinin tamamının sivil bir yapıya kavuşturulması ile kadınlar, çocuklar, yaşlılar ve engelliler gibi sosyal bakımdan korunması gereken kişilere yönelik tedbirler gibi Türkiye'nin AB'ye üyelik sürecinde siyasi kriterler açısından önemli olan pek çok hedef ve yeniliği de önümüzdeki dönemde hayata geçirmeye devam edeceğiz.

Öngörülen reformlar, daha önce olduğu gibi 2023'e kadar da AİHS, AB müktesebatı ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihiadı da dikkate alınarak şekillendirilecektir.

Türkiye'nin her geçen gün gelişen demokrasisi ve güçlenen ekonomisi, 21.Yüzyılda bölgesel ve uluslararası barış ve istikrarın tesisi için değer biçilmez bir fırsat olduğu kadar, içinde yaşadığımız çalkantılı bölgede ve demokrasi mücadelesi içinde olan halklara da eşsiz bir ilham kaynağıdır. Kararlılıkla sürdürdüğümüz reform sürecimiz ile AB ile bütünleşme projesi sonuca ulaşacak ve böylelikle sadece Türkiye için değil, AB'nin temel değerlerinin evrenselliğinin kanıtlanması ve küresel istikrarın sağlanması açısından da tarihi bir dönüm noktası yaşanacaktır.

4. AB'ye üye olmak isteyen bir ülke bugün bile “Darbe Anayasası” ile yönetiliyorsa bizden kaynaklanan hatalar yok mu?

1999 AB Helsinki Zirvesinde AB'ye üyelik için resmi adaylık statüsü alan Türkiye, geçtiğimiz on yılda demokrasinin kökleşmesi ve hukukun üstünlüğü ilkesinin kurumsallaşması amacıyla önemli reformları hayata geçirmiş ve 1982 Anayasası'nın antidemokratik yanlarını ortadan kaldırmaya çalışmıştır.

Temel hak ve özgürlüklerine ilişkin güvencelerin güçlendirilmesi amacıyla, Anayasanın 90. maddesinde yapılan değişiklik sonucunda temel hak ve özgürlüklerle ilgili uluslararası

**T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI**

antlaşmaların ulusal mevzuatın üzerinde olduğu hükme bağlanmıştır. Düşünce ve ifade özgürlüğünün güçlendirilmesi için önemli düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede, başta Türk Ceza Kanunu olmak üzere ilgili mevzuat yenilenmiştir.

AB'ye uyum sürecimiz çerçevesinde 2004 ve 2010 yıllarında gerçekleşen kapsamlı Anayasa değişiklikleri çerçevesinde 1982 Anayasası önemli ölçüde değiştirilerek demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan haklarının korunması ve geliştirilmesi konularında önemli bir mesafe kaydedilmiştir.

Kapsamlı Anayasa Değişiklikleriyle paralel olarak, Kopenhag siyasi kriterlerini karşılama amacına yönelik olarak ilgili mevzuat değişiklikleri 19 Şubat 2002 – 14 Temmuz 2004 tarihleri arasında sekiz uyum paketi marifetiyle hayata geçirilmiştir. Bu çerçevede, 53 yasanın 218 maddesinde değişiklik yapılmıştır. Bu değişikliklerle siyasi kriterlerin karşılanması doğrultusunda önemli bir eşik geçilmiştir. Kanunların uygulanmasında yaşanan sorunlar ve aksaklıkları gidermek amacıyla da uyum paketleriyle değiştirilen Dernekler Kanunu ve Vakıflar Kanunu gibi önemli kanunlar tekrar ele alınarak, tamamen yenilenmiştir.

Nitekim siyasi reform çalışmalarına büyük bir hızla devam edilerek, 2002 yılından günümüze Kopenhag Siyasi Kriterleri ile 23 ve 24. fasıl kapsamında uyum paketleri hariç olmak üzere, yaklaşık 200 birincil, 150 ikincil düzenleme yapılmıştır.

Ayrıca, 12 Eylül 2010 tarihinde yapılan referandum sonucunda kabul edilen Anayasa değişikliği ile Avrupa Birliği'ne tam üyelik sürecinde, ülkemizin siyasi kriterleri tam olarak yerine getirilebilmesi açısından önemli ilerlemeler sağlanmıştır. Anayasa Paketi'nde yer alan birçok düzenleme, daha demokratik bir sistemde temel haklardan daha iyi yararlanılmasının yolunu açmaktadır. Bu düzenlemeler çeşitli aşamalarda bulunan yasama çalışmalarıyla hayata geçirilirken, bir yandan da askeri darbe döneminden kalma 1982 Anayasasını değiştirme çalışmaları sürmektedir.

12 Haziran 2011 seçimleri öncesinde bütün siyasi partilerimiz tarafından gündeme getirilen yeni bir anayasa yapılması konusu, seçim sonrasında da gündemin en önemli maddelerinden biri olmuştur. Buna göre, ülkemizde ilk defa milletimizin iradesinin de tam olarak yansıtıldığı bir Anayasa yapılacak olup, 2012 yılının Mayıs ayında başlayan yeni Anayasanın yazılması süreci, Yüce Meclisimiz bünyesinde kurulan Uzlaşma Komisyonu bünyesinde devam etmektedir.

5. Avrupa ile Türkiye'nin hangi alanlarda samimi işbirliği vardır? Onlar ortak mı arıyor, pazar mı? Türkiye konusunda ana çekince maddeleri nelerdir?

Ülkemizde reformların itici gücü olan AB süreci sayesinde önemli bir dönüşüm yaşanmaktadır. Bu süreçte gerçekleştirilen reformlar sayesinde vatandaşlarımızın sahip oldukları bireysel hak ve özgürlüklerin kapsamı genişletilmiş, çağdaş demokrasilerin olmazsa olmazı olan şeffaflık, hesap verebilirlik, katılımcılık gibi değerler gündelik hayatımızın bir parçası olmaya başlamıştır. Türkiye'de idam cezasının kaldırılmasından, yatırımların

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

teşvikine, gıda güvenliğinden, katı atık yönetimine kadar çok sayıda yeniliğin gerçekleştirilmesinde AB süreci önemli bir itici güç olmuştur. Bu anlamda, Cumhuriyetimizin kuruluş felsefesi olan “çağdaş medeniyetler seviyesine ulaşma hedefi”nin bir gereği olan bu sürecin kendisi, sürecin sonucundan veya üyeliğin tarihinden daha önemlidir.

Bunun yanı sıra, AB üyeliği Türkiye’de sürdürülebilir ve istikrarlı bir büyüme ortamının devamı açısından da önemli bir kaldıraç işlevi görecektir. Türkiye AB süreciyle birlikte halihazırda önemli ekonomik kazanımlar elde etmektedir. AB hala ülkemizin en önemli ticari ortağıdır. Türkiye’ye giren doğrudan yabancı yatırımların % 85’i, teknolojik yabancı sermayenin ise % 92’si AB kaynaklıdır. Dünyanın en büyük pazarı konumunda olan Avrupa Birliği’ne üyelik, sanayi, tarım ve hizmet sektörlerinde yapısal dönüşümü hızlandırarak; rekabet gücü yüksek, teknoloji kullanımı yoğun, faktör verimliliği artmış bir ekonomik yapının tesisine katkı sağlayarak, toplumsal refah artışını hızlandıracaktır.

Ayrıca, AB, aday ülkelere müktesebata uyum ve müktesebatı uygulama yönünde almaları gereken siyasi, ekonomik, yasal ve idari tedbirler için mali yardımlar sunmaktadır. Bu mali yardımlar, vatandaşlarımızın ve kamu kurumlarımızın AB sürecine katılımını teşvik eden projeler aracılığıyla, bahsedilen dönüşümün, devlet bütçesine yük getirmeden gerçekleştirilmesini sağlamaktadır. Bu kapsamda, 2002-2006 döneminde, Bakanlıklarımız ve diğer kamu kuruluşları tarafından geliştirilen **166 proje** için AB’den **1,3 milyar Avro tahsis edilmiştir**. Hibe programları aracılığı ile sivil toplum kuruluşları, odalar, üniversiteler ve yerel yönetimler gibi kuruluşlarımız **yaklaşık 2.500 hibe projesini hayata geçirmişlerdir**. 2007-2013 bütçe döneminde ise Katılım Öncesi Yardım Aracından (IPA) ülkemizin kullanımı için yaklaşık **4,8 milyar Avro** tahsis edilmiştir.

Aynı şekilde, AB’nin Türkiye’ye olan ihtiyacının arttığı görüşü de Avrupa’da gün geçtikçe yaygınlaşmakta, buna paralel olarak Türkiye’ye ilişkin çekince ve önyargılar yerini olumlu düşüncelere bırakmaktadır. Geline aşamada Türkiye’nin katılım maliyetinin, AB’nin Türkiye’nin üyeliğinden elde edeceği faydaların yanında son derece önemsiz kalacağını öne süren görüşlerin arttığı gözlenmektedir.